

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 2.50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, subota 24. listopada 1914.

BR. 131

Poraz srpsko-crnogorskih četa u Bosni.

Izvor, svrha i protumjere srpskom separatizmu.

U raznim formama i u raznim gradacijama, uvijek ili otvoreno, ali uvijek, sa svojim težnjama, sa svojim samim životom, srpstvo je država u državi. Ovo uvidjaju sada mnogi, koji su prije sustavno pobijanje srpstva po stranci prava perhorrescirali.

Historijska je činjenica, da se je srpska narodna misao počela širiti u hrvatskom narodu za apsolutizma time, što se je utvrđivalo mišljenje, da su pripadnici istočne crkve po narodnosti Srbi. Historijska je još činjenica, da je, na godbenjački sistem u Banovini srpstvo podržavao, tako da je karlovački proto mogao, da grofa Khuena pozdravi kao srpskog bana. Historijska je nadalje činjenica, da je za dugi niz godina srpstvo i u Hercegov-Bosni bilo tetošeno, kako to pokazuju Kallayev režim i Kallayeva „Povijest Bosne“. Historijska je napokon činjenica, da je srpstvo i u Dalmaciji, posebice pod Davidom i Nardelitem, imalo u režimu moćne protektore, što je imalo za posljedak, da je i naš protiv velikosrpske misli upravljani izstup, koji je tražio upravo nadčovječinih žrtava, našao službeni aparat bilo u protivnom taboru bilo neodlučan.

Dostatan je jedan pogled na našu službenu jezičnu nomenklaturu. Srbohrvaština našla je službeni pečat, jer za sve grane državnog i autonomnog života „srpsko-hrvatski“ je uzakonjen. Ako je koji profesor, ma i slučajno, propustio, da popravi učenika koji je u zadanciji nazvao svoj materinjski jezik hrvatskim, to je od školske vlasti dobio svečani ukor.

Izgleda paradoks, da su baš Srbi bili u Banovini i u drugim našim zemljama najglavniji oslon sistema i vlada; oni jezgra vladajućih stranaka; oni vladini liferanti; najunosnije koncesije podjeljivane su baš Srbima, što se može najbolje vidjeti kod nas u Šibeniku, gdje svaki srpski dućan ima koncesiju žestokih pića itd.

Dogodjaji pokazuju, da su interesi hrvatstva u pobijanju srpstva po stranci prava bili suglasni s interesima države. Interesi hrvatstva tražili su, da se pobija separatizam, koji je srpska misao uključivala; sistem je naprotiv taj srpski separatizam podupirao i čak uzakonjivao.

Uzmimo Banovinu. Grčko-istočnjaci uživaju u njoj u bogoštovju i nastavi autonomiju, za koju se ne može reći, da se ne križa sa državopravnom autonomijom, kakvu Banovini garantira i sam nagodbeni zakon. Tako zvana narodno-crkvena autonomija grčko-istočnjaka koji se sa državnim suverenitetom Hrvatske, bilo što u stvarima čisto autonomne naravi, kao što su bogoštovje i nastava, dozvoljava kompetenciju ugarske vlade,

bilo opet što samo funkcioniranje te narodno-crkvene autonomije u opreci je s općim pravima državljana, sa temeljnim državnim slobodnostima.

Ukinuće crkvene autonomije grčko-istočnjaka i njihovih konfesionalnih škola jest zahtjev, koji je sa državnim temeljnim načelima i sa načelima potpune ravnopravnosti podpuno u skladu. Bratski je od nas da traže daleko preko onoga što imaju druge konfesije. Dok za katolike vrijede javne državne škole, zašto da grčko-istočnjaci uživaju, da države, i svoje konfesionalne? Dok u svojim bogoštovnim stvarima katolici stoje u okviru svoje državne autonomije, zašto da grčko-istočnjaci uživaju posebnu autonomiju? Ako imenovane katoličkih biskupa mora da slijedi jedan stanoviti princip, zašto da se imenovanje grčko-istočnih crkvenih dostojanstvenika udešuje na sasma drugom načelu? Nije li napokon kršenje državopravne autonomije, kada pored hrvatskog sabora grčko-istočnjaci imaju poseban svoj narodno-crkveni sabor u Karlovcima i kada taj njihov sabor, sudjelovanjem nehrvatskih državljana, stvara odredbe i zakone za hrvatske državljanke i u čisto autonomnim poljima? Ovaj separatizam grčko-istočnjaka u bogoštovju i nastavi urodio je separatizmom i na drugim poljima javnoga života. Uopred imena hrvatska stalo se isticati i ime srpsko; mješite naroda hrvatskoga počeo je dolaziti čak i u diplomatske, državopravne akte narod srpsko-hrvatski ili hrvatsko-srpski. Ove srpske pretenzije bile su izazvale još g. 1865. u hrvatskom saboru izjave, kao onu Dragutina Kuššana, koji je, obzirom na zahtjev grčko-istočnjaka, da u adresi bude rečeno „hrvatsko-srpski narod“ mješite „naš narod“, izjavio: „Što smo mogli sa srpskom braćom podijeliti, to podijelismo; time mišlim, da bi se imali zadovoljiti i netražiti od nas, što im dati nemožemo, ako nismo radi sami sebi grob iskopati. Država, kruna, javno pravo, to su osobine, koje si Hrvat pridržati mora, pa dok jedan pravi Hrvat živi, ja mišlim, da će voljeti umrijeti, nego podnositi, da se dira u ove njegove svetinje.“ A ovaško su govorili, da ne citiramo Starčevića, i Mrzovića, Perkovac i drugi prijatelji Srba.

Tragičan konac nasljednika prijestolja Frana Ferdinanda i supruga mu vojvodkinje Sofije pokazuje, dokle je grčko-istočnjačka nasrtljivost dovela. Pokazuje to najbolje sadanji rat, koji je habsburška monarkija bila izazvana povesti, eda se od srpske nasrtljivosti obrani. Uopred s ovom kaznom mjerom poduzeti su ovdje-onde

još gdje koji koraci, da se ta srpska nasrtljivost zauzda. U Banovini na primjer jako je ograničena pouka ćirilice u školama.

Nego fali dosljednosti. Srpskom separatizmu sigurno je ćirilica mnogo doprinijela, ali ima i drugih ustanova koje taj separatizmu napreduju. Svojedobno je bila obustavljena narodno-crkvena autonomija. Odgovaralo bi i državnim interesima i državnom suverenitetu Hrvatske, kada bi se ta autonomija jednostavno ukinula, te grčko-istočnjaci uživali ni bolji ni gori postupak od katolika. Posljedica bi bila, da bi nestalo i grčko-istočnjačkih konfesionalnih škola, koje su današnjemu zlu najviše krive, te bi javna državna obuka morala biti za sve obvezatna. I nesamo za Banovinu, ma i kod nas u Dalmaciji, pa za Bosnu, svugdje bi postupak morao biti jednolican. Školski zakon morao bi biti u ovom smislu reformiran.

Mi smo pravaši u gore istaknutome pravcu i dosad radili. Predsjednik naše stranke dr. Mile Starčević i nedavno se opiro nasrtaju srpskog nacionalizma, koji je putem svog predstavnika pokojnog prof. Jovana Škerlića htio nametnuti našoj književnosti ekavštinu. Sredstvom saborskih predloga također su pravaški zastupnici nastojali eliminirati iz našeg javnog života srpstinu. A kako na političkom tako i na kulturnom polju, dobro nazirajući da se pod plaštem kulture krije velika srpska zavjetna misao. Dosta je upozoriti na borbu koju je blagopokojni Ante Starčević vodio proti Jugoslavenskoj Akademiji.

Iz pogibeljnih posljedica dosadašnjeg srbovanja red je povući zaključak. A moraju ga povući koli državnih faktori toli i narod sam. Treba ukloniti sve ono što je grčko-istočnjački separatizam podgrijavalo. Vratiti se treba u ona vremena, kada su hrvatskim saborom odzvanjale riječi Mihajla Polita, sada još vodje ugarskih Srba, da su Srbi u političkom smislu hrvatski narod. I kulturne naše prilike treba osloboditi protuhrvatskih natruha. Jugoslavenska i srbohrvatska nomenklatura mora da ustupi mjesta hrvatskom nazivlju i hrvatskom karakteru.

U jednu riječ: red je hrvatskom narodu dati vodeću ulogu, koja ga po njegovoj prošlosti, po državopravnom njegovom položaju i po brojnoj njegovoj snazi ide. Radeći tako ispunit će se i dužnost prama mukotrpnom ovom našem narodu i prama Monarkiji samoj.

Poraz Srba i Crnogoraca

Trodnevna bitka u Bosni.

BEČ, 24. listopada. Službeno se saopćuje dne 23. ov. mj.

Jake srpsko-crnogorske čete, koje su svojedobno bile provalile u istočnu Bosnu preko južnoistočnih od vojske napuštenih dijelova granice te skupa sa razuzdanim čoporima dobrovoljaca, koji plijenili i ubijali, domaće muslimansko pučanstvo mrcvarile, bile su dne 22. ov. mj., nakon trodnevnih ljutih bojeva, u prostoru s obe strane ceste Mokro-Rogačica, potučene i natjerane u divlji bijeg.

Potankosti ove bitke, u kojoj su naše čete veljave proti neprijatelju neprispodobivom hrabrošću te ga opetovano bacile iz više jedno za drugima ležećih utvrđenih položaja bajunetom, pri držane su za najskorije izvješće, obzirom na akciju koja se još nalazi u toku.

Rogatica nalazi se 50 km. istočno od Sarajeva, a Mokro na granici.

Naše pobjede

U Galiciji i pred Ivangorodom.

BEČ, 23. listopada. Službeno se saopćuje danas o podne:

Dok je jučer u bitci južno Przemysla poglavito imalo riječ naše teško topništvo protiv neprijateljskih podpornih točaka, na donjem Sanu razviše se žestoki bojevi. Tu smo mi pustili neprijatelja da predje na više točaka na zapadnu obalu rijeke, da ga onda uzmogno napasti i poraziti. Ruske čete, koje su svugdje na rijeci gusto stiskane.

Kod Zarzecze zarobili smo preko tisuću Rusa.

Djelovi naših četa objavili se nenadano pred Ivangorodom te potukoše

dvije neprijateljske divizije, zarobiše 3.600 Rusa, zaplijeniše jednu zastavu i 15 pušćanih strojeva.

Pri povratku sauspješne akcije na Savi udario je naš monitor „Temes“ na neprijateljsku minutu potonuo. Od posade 33 je izgubljeno, ostalo spašeno.

Generalmajor HOEFER.

Na ruskom ratištu.

Poraz Rusa kod Augustova.

BERLIN, 23. listopada. Veliki glavni kvartir saopćuje dne 23. ov. mj:

Na istoku su ruski napadaji u okolišu zapadno od Augustova bili suzbiveni i potučeni. Zaplijenjeno je više pušćanih strojeva. Sa južnoistočnog ratišta nema još nikakvih odlučnih vijesti.

Sa ratišta u Franciji

Na granici Belgije.

BERLIN, 23. listopada. Veliki glavni kvartir javlja danas prije podne:

Na kanalu rijeke User jučer je postignuto uspjeha. Južno od Dixmuda naše čete prodrle su napred.

KOD LILLE.

BERLIN, 23. listopada. Naši napadaji zapadno od Lilla bijahu uspješni. Više mjesta došlo je u naš posjed.

Na ostalom frontu.

BERLIN, 23. listopada. Na ostalom frontu zapadne vojske u glavnom vladao je mir.

General Borojević o položaju.

General Borojević primio je u glavnom stanu ratne izvjestitelje te ih pozdravio u ime vojske. General je izjavio, da vojska nema nikakove tajne, te im ona vrlo rado dopušta svagdje uvid: ali da je sada nemoguće sve pisati, što na njihovim srcima leži. On znađe, da se javno mnijenje vidi do nekog stanovitog stupnja razočaranim, jer nismo do sada išli od pobjede do pobjede, kako se je očekivalo. Javno mnijenje ali nije upućeno u vodjenje modernog rata. Kada bi Rusi imali takovu infanteriju, kako ju mi imademo, bili bi već u Beču, dočim pak da mi imademo tako brojno topništvo

kao što oni, bili bi već u Kijevu. Izprva bila je situacija takova, da je na jednog našeg momka odšlo tri Rusa, danas stoji jedan naš protiv dva Rusa, a na koncu će naš jedan prama jednom Rusu stajati. Mora se strpjeti dok ne dodje katastrofalna odluka. Ne može se znati hoće li to biti za šest tjedana, šest mjeseci ili moguće jošte danas. Ubijemo li tisuću Rusa pojavi se 500 novih na njihovo mjesto. Rat može samo našom pobjedom svršiti.

Troškovi rata.

U akademiji moralnih i političkih znanosti u Parizu raspredao je Leroy-Beaulien financijalne posljedice rata. Računajući trajanje rata na sedam mjeseci, isto toliko kao ono 1870-71 ratni trošak Austrije, Rusije, Njemačke, Francuzke i Englezke doseći će oko jedne milijarde mjesečno, skupa 35 milijarda. K ovima treba nad dati troškove manjih država, Belgije, Srbije, Crne Gore i Japana, te neutralnih država koji će iznašati od 3-4 milijarde. Ukupni trošak, koji će potrošiti vlade zaraćenih država iznašati će oko 50 milijarda, ne računajući pri tome troškove, koji će pretrpjeti privatnici.

Sarajevski atentat pred sudom.

Čitani su odlomci iz knjige „Narodna Obrana“, iz kojih proizlazi, da je borba za „Narodnu Obranu“ u Bosni i Hercegovini bila vojena od srpskoga društva „Prosvjeta“ u Sarajevu. Cijelji „Narodne Obrane“ služile su dalje gospodarstvene zadruge, čitaonice, antialkoholička i pjevačka društva. „Narodna Obrana“ združila je sve srpske sokole koji su u Savezu bosanske imali 22 društva, dalje pripadala su joj društva u Dalmaciji, kao i u Bačkoj.

Iz protokola o izvještaju vještaka o bombama ustanovljeno je, da se radi o ručnim bombama koje se upotrebljavaju u srpskoj vojsci, a iste su konstrukcije kao i onih 19 koje su nagijene u Brčkoj. Omatane su u makulturnome originalnome papiru krugojčvačkoga arsenala, a ovakve ručne granate nijesu bile u uporabi nigdje drugdje u Evropi već jedino u Srbiji.

KRONIKA.

Portugalska vlada odredila je djelomičnu mobilizaciju. Njemački poslanik i njemačka kolonija ostavili su Lisabon.

Do 160.000 francuskih građana predalo je vladu podpis, da uvede službene molitve za pobjedu vojske. Ministar predsjednik to je odbio te strogo zabranio državnim i gradskim činovnicima sudjelovati molitvama za pobjedu francuskog oružja.

Tursko konjanitvo nalazi se na suevom kanalu. Po čitavom Egiptu opaža se vrijeme.

Gradjansko stanovništvo ostavilo je Kiautschau. Japanci će početi grad bombardirati.

Boj je kod Varšave za Ruse, kako to petrogradski dopisnik „Daily Maila“ javlja, nečekivano iznenadjenje, jer se je u Rusiji mislilo, da će biti Krakov središte bojeva.

U Londonu se javlja: „Manchester Guardian“ sažaljuje rasku taktiku, koja se uvijek pokazuje u povlačenju. Rusija da je svoje saveznike očito razočarala. Ovaj list priznaje velike ruske poraze.

„Piccolo“ prenosi od talijanskih novina, da će Italija zaposjesti Vallonu, a Grčka Epir.

Do nekoliko dana obdržavat će se u Tarantu velika smotra talijanske flote. Sudjelovat će i kralj.

Domace vijesti.

Hrvatska troboja na Rieci. Još iz afere sa Sokolašima na Rijeci se nijesu smjeli razvijati hrvatske trobojke. Ali vojna vlast se je sada obratila guverneru da ukinu zabranu i bila je ukinuta, te se na Rieci viju i hrvatski barjaci.

Novi kotarski poglavar u Boci Kotorškoj. Bokotorski kotarski poglavar Budisavljević pl. Prijedorski stavljen je u stanje mira. Na njegovo mjesto dolazi namjestrništveni savjetnik Giuppanovich.

Zast. Korošec tuži njemački list. „Deutsches Volksblatt“, u svojjoj hajci na Slovence, bio je javio, da je slovenski zastupnik dr. Korošec u početku rata pobjeog u inozemstvo, Korošec je na to tužio list sudu, koji je urednika radi sumnjanih osudio.

Otvorene prvog dijela ličke željeznice. Dne 14. o. m. predan je javnom prometu prvi dio Ličke željeznice od Ogulina do Plaškoga. Dottični je dio pruge 27 km. dug s ovim postajama: 1. Oštarije-Ravnica, 2. Josipdol, 3. Vojnovac, 4. Plaški, Predbežno opće na ovoj pruzi u oba pravca po dva vlaka polag vozaoga reda, koji je objelodanjen. Radi orijentacije putujućih pučanstva primjećuje se, da je izgradnjom ovog dijela Ličke željeznice bivša postaja Josipdol na glavnoj pruzi Karlovac-Rieka dobila naziv „Košare“, dok je nova postaja za sveopći osobni i teretni promet na novoj ovoj pruzi u mjestu Josipdol nazvana imenom „Josipdol“.

Biskup dr. D. Njardai. Čitamo u „Katoičkom Listu“: Njegova svetost papa Benedikt XV. udostojao je odrediti, da se apostołski administrator biskupije križevačke prečasni gospodin Dr. Dionizije Njardai uzvisi na biskupsku čast. U tu je svrhu bečki apostołski nuncij pismom od 11. o. m. pozvao prečasnog gospodina administratora u Beč, da se 20. o. m. podvrgne propisanom kanonskom procesu.

Grad i okolica.

„Graničari“ u korist „Crvenoga križa“ za naše ranjenike. Hrvatski dramski diletantski klub sprema se da u kazalištu Mazzoleni dade predstavu „Graničari“ u korist naših ranjenika.

Pjevačice i pjevači, koji bi htjeli sudjelovati u zboru, neka se izvole prijaviti večeras u 7½ sati u „Hrvatskoj Čitaonici“ (trg sv. Frane), kada će se obdržavati prvi pjevački pokus.

Zabrana izvoza živeža iz kotara kninskog. Kotarsko Poglavarstvo u Kninu zabranilo je izvoz živeža, kao peradi, jaja i svinja, iz općina Drniš, Knin i Oklaj. Ova se zabrana vrši svom strogošću, tako da Šibenik, koji se je odane aprovizirao, osjeća veliku nestašicu. Na trgu nije moguće gdjekad dobiti niti jedno jedge jaje. Za par tuka ovdje se traži 14 kruna; a jajima, ako ih ima, cijena je od 10 para, dočim se u kninskom kotaru jedan tucet prodaje, za samih 40 para. Jasno je dakle, da pučanstvo kninskog kotara trpi veliku štetu, kada mu se izvoz zabranjuje. Pošto peradi, jaja i krmadi imade kninski kotar na pretek, ova zabrana je čudna, te čudnovatija, pošto se radi o aprovizaciji grada, koji ima da prehranjuje mnogobrojno vojničtvo. Molimo zato vojničku vlast, da bi ovu zabranu, u interesu i iste vojske, ukinula.

Za „Crveni Krst“ sakupio je Fra Ante Gobjak župnik u Nevestu K 50, te ih poručio kot. Poglavarstvu u Kninu.

Ranjeni i bolesni vojnici. Od 23. pukovnije prispjeli su nadalje: naši sugradjani Košan Dragomir, Delfin Josip i Bauer Dragutin, Paladino Frane iz Sinja, Bračić Uve, Barić Božo iz Slivnice, Zelenović Gjuro iz Vrlike, Minarić Ivan iz Neobra u Českoj, Komba Leopold iz Česke, Sekula Spiro iz Mirlovićpolja, Pattiera Aleksandar iz Zadra, Kocijan Josip iz Zadra i Širbac Petar.

Od 37. dom. puk. prispjeli su: Petranović Spiro iz Drniša i Slivar Dane iz Golubića.

Gosp. Paško Rora stavio je dvije lijepe i prostrane sobe na raspoloženje dolazćim ranjenicima. Pohvalno!

Za siromašne obitelji poginulih vojnika sakupio je Fra Ante Gobjak, župnik u Nevestu K 50, te ih prispjedio u Drniš.

Opet potres. Noćas u 1 sat i 6 časa ponovno se je osjetio dosta žestoki potres, kao ono prošle subote.

Središte ovih potresa jest u Grčkoj u Tebama, gdje se je srušilo više stotina kuća, a mnogo osoba ranjeno. I po drugim mjestima Grčke bilo je štetne.

Cvijeće za dan mrtvih može se dobiti, svježe, uz slijedeće cijene: vijenac sa cvijećem 10 K, vijenac bez cvijeća 5 K; križ sa cvijećem 5 K, križ bez cvijeća 3 K, kitica cvijeća 1 K. Obavijesti daje uprava lista.

Nabavljanje umjetnog gnjoja.

Bez upotrebljavanja umjetnog gnjoja racionalno gospodarstvo nema smisla. Da dojdüće godine naša Monarhija ne bi pokazala nepravilno nazadovanje berbe, treba svuda gdje se je upotrebljavao umjetni gnjoj i ove jeseni, kao i dojdüće proljeće upotrebiti.

Ne stoji u interesu svakog i pojedinog, već je u interesu države, da dojdüće godine imademo obilno hljeba, groždja i t. d., a životinje obilno kreme. Stoga je domorodna dužnost svakog poljodjelca, da nastoji, u koliko dopušta stanje, da ne izostavi upotrebljavanje umjetnog gnjoja.

Što se tiče pojedinih vrsta gnjoja, kao kaljevih, nije moguće točno predvidjeti kad će moći pošiljke slijediti (kaljeva gnjojiva dobivaju se iz Njemačke), dočim fosfatnih gnjojiva opstoji u našoj Monarhiji na raspoloženje.

Glede dušičnih gnjojiva imademo vapneni dušik (kalciumcianamid), koji se pravi u tvornicam Anonimnog društva za ukorišćivanje vodenih sila Dalmacije (Sufid) u Šibeniku i Dugomratu. Dakle domaća industrija, koji gnjoj prednjači vrstom, a i cijenom mnogom jeftinijom od Sumpornog kiselog amoniaka, kao i od svih drugih gnjojiva koji su se dovlačali iz inozemstva. Kao n. pr. čilska salnitra, koja se nadá ne može uvažati.

Danas je poznato, da dobra žetva ovisi osobito od dušičnih gnjojiva, pak nas to veseli, jer će tako poljodjelci naše Monarhije osvjedočiti se, ondje gdje se nije dosad upotrebljavao, o djelovanju našeg Vapnenog dušika (kalciumcianamida), koga neće propustiti upotrebiti mjesto čilske salnitre i sumpornog kiselog amoniaka u domaćem gospodarstvu i dati mn prvenstvo. Usljed mnogobrojnih pokušaja, izvedenih na svim usjevima i stam zemlje, ustanovilo se je, da jer njegovo djelovanje iznad svakog očekivanja dalo vanredne prirode, što je doprinijelo, kao n. pr. da se je u području šibenskog kotara potrošilo u godini 25 vagona samog cianamida, osim ostalih gnjojiva, pa je prirod bi kod svijlu trojstruk do nepognjomenih usjeva, a sve velikim zauzimanjem i sudjelovanjem našeg spremnog strukovnjaka gosp. c. k. obil. učit. polj. Vinka Anzulovića.

Glede uporabe to je već svakom poznato u Dalmaciji, Bosni-Hercegovini, a u slučaju da nije, slobodno se svak može na nas obratiti, bilo usmeno ili pismeno. Stojimo na raspoloženje i sa poučnim knjizicam besplatno, jer je to naša dužnost, kao jedinih zastupatelja Sufida i Kalsindikata i za narudžbe sadržane u našem cjeniku.

Grubišić & Comp.

KONJ
dobar, prodaje se. Obavijesti daje uprava našega lista.

MLIJEKO: kravije i ovčije, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

kojim se može šivati, vezti i vrpsti.
Singer Comp. šivači strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE, U TISKARSKU ŠTRUKU.

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOVJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, ČJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBOVJA.

Da postigneš obilan prirod usjeva rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
15-16% Kalciumcianamidom
16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod podpisane, bilo usmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjizice o uporabi gnjojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tr vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnjojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.
(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU ŠTRUKU SPADAJUĆE RADNJE. CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.